

Christian Escribà
& Sílvia Tarragó

LABORADOR
dels
PRODIGIS

Columna

CHRISTIAN ESCRIBÀ
SÍLVIA TARRAGÓ
L'OBRA DOR
DELS PRODIGIS

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

PRIMERA EDICIÓ: ABRIL DE 2019

© CHRISTIA ESCRIBÀ THOLONIAT, 2019

© SÍLVIA TARRAGÓ CASTRILLÓN, 2019

© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U., 2019

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-2479-0

DIPÒSIT LEGAL: B. 3.974-2019

FOTOCOMPOSICIÓ: GAMA, SL

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El dia que va néixer l'Alba

Els primers flocs de neu van començar a caure a finals del matí d'aquell dia de Nadal del 1926. Al principi ho van fer amb tanta intensitat que tothom va pensar que seria una nevada d'importància. El cel havia quedat tapat per uns núvols gruixuts i foscos que semblaven confirmar aquest pensament, però, al cap d'una estona, la tempesta va perdre força i va acabar convertida en un borrascall.

Tot i així, que nevisquegés a Barcelona no deixava de ser un fenomen, un fet gairebé miraculós que va oferir una estampa insòlita de carrers nevats. El passeig de Gràcia i tot l'Eixample, la Rambla i el conjunt sencer d'artèries que formaven l'entramat de la ciutat van quedar emblanquinats per la fina capa que formaven els milions de petits cristalls de gel vinguts de l'atmosfera.

Aquell succés extraordinari va fer que molts barcelonins sortissin al carrer per poder gaudir d'un paisatge inusual. El que ignoraven era que un altre portent d'igual magnitud acabava d'esdevenir-se a la seva ciutat.

Poc abans que la neu comencés a caure, el cel havia quedat cobert per una capa nuvolosa d'un gris fosc que impedia el pas de la llum solar. I, just quan les primeres volves començaven a descendir surant sobre l'aire tèrbol, en un modest pis del barri de Sants venia al món una nena que no era un infant qualsevol.

Perquè aquella criatura havia nascut amb un do.

El seu talent encara trigaria uns anys a manifestar-se, però, quan ho va fer, va ser la prova que certes persones neixen amb una qualitat natural que és el seu millor patrimoni. I l'Alba, aquella nena humil i privilegiada, havia estat afavorida amb un do fet d'intuïcions que s'acostaven perillosament a la màgia. Ja de ben petita la percepció dels seus sentits era tan aguda que descobria sabors on els altres només hi veien vianda. I a aquesta virtut s'hi va afegir després una imaginació constantment esperonada per la passió de transformar els queviures en un festival de sensacions.

Però aquell Nadal del 1926 tot allò quedava encara massa lluny. Com el naixement a Los Angeles, sis mesos abans, d'una altra criatura excepcional que, a diferència de l'Alba, estava destinada a la immortalitat. Potser per haver nascut el mateix any o perquè intuïa en ella l'ideal d'un món que transcendeix la carn, la futura cuinera sempre va sentir una connexió especial amb l'estrella fugaç que va ser la Marilyn Monroe.

En aquells moments, no obstant això, Barcelona era aliena a l'esclat estel·lar de Hollywood. Així, mentre els Estats Units gaudien de la seva prosperitat econòmica a ritme de *charleston* i *hot*, la Ciutat Comtal patia l'opressió del règim dictatorial de Primo de Rivera, que limitava moltes de les seves llibertats.

Malgrat això, els barcelonins havien rebut les festes nadalenques amb la mateixa il·lusió de sempre. Els aparadors de les botigues mostraven els millors productes, a les cases s'havien muntat els pessebres i els seus rebosts eren més plens que mai. A l'avinguda de la Catedral els firaires van instal·lar, com sempre, les parades amb figures i tots aquells elements que evocaven el naixement, i el seu ambient de tradició reverent s'havia estès des d'allà per inundar les llars d'una emoció festiva.

Una il·lusió similar a aquella havia acollit l'Alba en arribar al món. Un sentiment fet de la joia exultant que surava en l'espai i de la satisfacció que representava veure la consumació d'una llarga espera.

Perquè aquell naixement s'havia convertit en una realitat cobejada durant molts anys.

Es podria dir que la seva havia estat també una natiu-
vitat miraculosa, ja que recordava les gestacions insòlites que només es troben als textos sagrats. Com aquelles dones estèrils que infanten després d'una fecundació portentosa i extremament tardana, l'Adela, la mare de l'Alba, havia trigat a veure acomplert el seu anhel de maternitat. Tot i ser molt més jove que la Sara, mare als noranta, i fins i tot que santa Elisabet quan va concebre Joan el Baptista, s'havia resignat a la seva desesperant esterilitat en veure que ja fregava els quaranta. I, malgrat la llastimosa frustració que li provocava admetre el que considerava una incapacitat, s'havia conformat a dur la xacra que l'exhibia davant del món com una branca que mai donaria brots.

Feia catorze anys que s'havia casat amb l'Esteve, un afable mestre d'escola, i tot i ser una unió feliç, s'havia mostrat desesperadament infecunda. Per això, l'arribada

de l'Alba els havia fet tocar el cim més elevat de la seva quota de felicitat, ja per si mateixa força alta, i sentir-se uns escollits dels capriciosos girs de la fortuna.

Per totes aquestes circumstàncies, la nena va néixer i créixer envoltada de l'amor fervent dels pares, així com del dels avis materns, que a través de la seva única filla veien acomplir-se l'afany de perllongar la seva pròpia progenitura.

Per desgràcia, als altres avis, l'Alba els va poder tractar poc, ja que van morir abans que ella comencés a anar a escola. Però l'estima i les atencions de la resta de parents van ser més que suficients per fer que la nena es criés feliç en aquell barri obrer esquitxat de fàbriques.

Allà, en els vells carrers de Sants que conservaven encara vestigis del passat rural, la petita va fer les primeres passes i va veure forjar-se les primeres amistats. El seu era un univers dins del cosmos barceloní que només abandonava quan anava a visitar els avis materns que vivien al barri de l'Eixample, molt més senyorial.

Va ser, precisament, en aquell districte on la nena va descobrir la pastisseria Escribà. La seva àvia Elvira n'era clienta des de feia un munt d'anys, quan encara es deia Forn Serra, i tenia amistat amb els propietaris. Com que li agradaven tant el tracte com els productes, a casa seva mai no hi va faltar un dolç fet per l'Antonio Escribà en cap diada especial. I no hi havia cosa que agradés més a l'Alba que acompanyar la iaia a triar-ne un.

No feia gaire que la deixaven entrar a la cuina després d'adonar-se que posseïa una intuïció especial per captar l'essència de cada aliment i per endevinar el potencial que podien afegir a les receptes de sempre. Atès que el repte de descobrir un nou matís per al paladar era la seva

motivació principal, no tenia por d'experimentar, i per això les hores li volaven davant les olles i els fogons.

L'incentiu que li suposaven tots aquells desafiaments va ser el que li va guiar les primeres temptatives culinàries, però, després de descobrir la pastisseria, el seu veritable esperó va ser el seu fundador, de qui havia tingut notícia gràcies al que li explicava l'àvia.

Malauradament, aquells anys de despreocupada felicitat van esvanir-se massa aviat. Abans de complir els onze, l'idíl·lic paisatge veïnal de l'Alba es va esquinçar. L'influx nefast de la guerra els va caure a sobre com un malefici i tota l'alegria es va marcir de sobte. Els carrers, les places, la carretera, tot es va emmusteir, com es pansia el cel cada cop que arribaven els bombardejos.

Va ser llavors que l'Alba va descobrir la por.

A despit de les alegries que haurien de venir més endavant, mai no oblidaria la sufocant sensació de despertar-se agullonada pel pànic en sentir les sirenes d'alarma antiaèria. De córrer aferrada a la mà de la mare per carrers caòtics, on es podia percebre el temor dels veïns i palpar el pes d'una amenaça invisible. Ni, molt menys, l'ànsia que suposava la llarga espera als refugis on s'arreceraven emparats per una seguretat transitòria.

Després de tot allò una pau perversa es va ensenyorir del seu món, com si fos el desenllaç fatal de l'encanteri, i va donar pas a una nova realitat.

L'Alba va saber que mai més res tornaria a ser com era. El seu univers s'havia convertit en un present devastat, ple de runes que cobrien els mateixos carrers que, tretze anys enrere, havia cobert la neu.

Però ella tenia un do, i sabia que sota aquelles despulles hi bategava encara la màgia.

13 de juny del 1876

Cinquanta anys abans, en un altre lloc i molt a prop d'un altre solstici, s'havia produït un fenomen similar.

Només faltaven set dies perquè el sol arribés a la màxima declinació respecte a l'equador celeste, i la seva potència creixent escalfava els camps que s'estenien per la plana regada pel canal d'Urgell. Al sud d'aquella planícia, en una de les cases que formaven els carrerons sinuosos del poble de Torregrossa, va venir al món en Mateu, un nen tan carregat de llum com els rajos que feien intuir la proximitat de l'estiu.

A diferència de l'Alba, aquell infant era el darrer de la llarga descendència d'en Ramon Serra i la Raimunda Capell, que ja havien tingut onze fills abans. També a diferència d'ella, en el moment del seu naixement no s'havia produït cap altre fenomen que no fos la proximitat del solstici estival, que se celebraria una setmana més tard amb la revetlla de Sant Joan.

Tot i així, el nen havia estat cridat a seguir un disseny molt diferent del que presagiava el seu origen humil i camperol. Un destí que massa aviat va marcar la tragèdia quan, just tres dies després del part, la Raimunda va morir i va deixar orfe de mare el petit Mateu. Aquella desgràcia va semblar enfosquir la claror tèbia que fins llavors havia omplert la casa. De sobte, una ombra sinistra va conjurar-se amb el silenci trist que va seguir l'infortuni i el nadó va conèixer per primer cop la fredor del desemparament.

Haver d'encarar la dissort a una edat tan primerenca va fer que el nen comencés a forjar el que seria una tenacitat gairebé imbatible. Va aferrar-se amb passió a

aquella existència que havia estrenat i va xuclar-la amb ànsia, com si fos la rosada arèola del pit de la dida que van cercar per alletar-lo.

Així, nodrit per les sines de la Maria Olivares i empès per la delera de la supervivència, en Mateu es va anar fent gran.

La seva, però, no va ser una creixença fàcil. A l'absència materna s'hi van sumar després els buits que van deixar la mort d'alguns dels seus germans, així com la partida d'altres, que van marxar a fer les Amèriques, o a la recerca d'un futur millor a Barcelona.

D'una manera imperceptible, la casa es va anar omplint de silenci i, en aquella quietud ampla i buida, ell va començar a projectar els seus somnis. Entre els preferits hi havia el de travessar l'oceà, com havien fet els germans, per fer fortuna en alguna de les colònies espanyoles.

S'imaginava retrobant-los en aquelles terres fecundes, després d'una travessia plena d'emocions, com batalles amb pirates i lluites amb monstres marins. A falta de lectures, perquè no sabia llegir ni escriure, la seva ment barrejava idees extretes de converses entre adults i els contes que li explicava la Maria. Amb aquells ingredients, la seva fantasia en tenia prou per confegir una història que el portés lluny dels sembrats i fruiters que formaven el paisatge familiar.

No va passar gaire temps fins que la realitat el va empènyer, no cap a l'oceà, sinó cap al litoral mediterrani. Aquells primers anys havien estat d'un seguit de pèrdues que va haver d'encarar com va poder. Com que era el més petit dels germans, s'havia quedat sol a casa amb el pare, a qui havia d'ajudar en les feines del

camp. En aquells temps la vida no resultava fàcil gairebé per a ningú, i per això va haver d'acostumar-se a acceptar les mancances i les adversitats com feia tot-hom. A despit de la seva curta edat, en Mateu va adaptar-se a aquella manera d'afrontar les fatalitats amb una aparent fermesa. Per dintre es consolava somiant en un futur més amable.

Però l'existència seguia obstinada a posar-li entrebancs. Quan només tenia nou anys, el pare també va morir i el va deixar completament sol. Aquella darrera mort va ser la més sentida. El nen va experimentar amb més intensitat que mai el pes de la pèrdua i, malgrat els pocs anys que tenia, va ser conscient que les seves arrels no podien aferrar-se a aquell indret de desesperança.

De moment, per sortir-se'n, es va arrapar al que va poder i va començar a treballar en una masia malgrat que la feina no li agradava gens. Però les penúries viscudes li havien enfortit l'esperit i li havien ensenyat a ser pacient. Estava convençut que res era per sempre, que el més important era tenir un objectiu i ell el tenia. De fet, sempre l'havia tingut. Inconscientment, se li havia manifestat mentre fantasiejava, com un avís del que havia de ser el seu futur. Per aquest motiu, un cop es va quedar sol al món, va saber que el somni de retrobar-se amb els germans havia d'esdevenir la seva meta.

El temps que va passar treballant a la masia li va donar marge per pensar com s'ho faria per trobar la manera de materialitzar aquella idea. Les tasques d'allà li fatigaven el cos, però li deixaven la ment lliure. Per això, el cap li donava voltes mentre els sentits se li aguditzaven i li permetien fer altres coses, com reconèixer el cloquejar de les gallines, que corrien lliurement per

l'explotació agrícola, per saber quina anava a pondre un ou i poder-se'l menjar. Sense ni tan sols adonar-se'n, s'havia acostumat a exercitar els pensaments en benefici propi mentre esmolava també l'enginy.

Després de pensar-hi molt, en Mateu va arribar a la conclusió que embarcar-se en direcció a les colònies era massa arriscat, i per això va decidir que el més factible era posar rumb a Barcelona. Feia uns anys que els germans, l'Anton i en Llorenç, vivien i treballaven allà. Ells, n'estava segur, l'ajudarien a trobar una feina millor que la que tenia, ja que a la capital l'oferta era infinitament superior. En qualsevol cas, es deia, no hi tenia res a perdre.

Res que no cabés dins del farcell amb què, finalment, va sortir del poble.